

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY

Warszawa, 31 sierpnia 2022 r.

DOK-3.071.37.2022/NR

Pani Gabriela Morawska-Stanecka
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

dotyczy sprawy: BPS/043-47-1805/22

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na pismo z dnia 4 sierpnia 2022 r. (data wpływu do Urzędu: 19 sierpnia 2022 r.) zawierające prośbę o zajęcie stanowiska wobec oświadczenia złożonego przez Pana Senatora Przemysława Błaszczyka podczas 47. posiedzenia Senatu RP w dniu 4 sierpnia 2022 r. wskazuję, co następuje.

W przekazanym oświadczeniu Pan Senator zasygnalizował, że do jego biura senatorskiego zgłasza się wiele osób (zwłaszcza przedsiębiorców), które opisują problemy związane z praktykami przedsiębiorstw energetycznych w kontekście dynamicznego wzrostu cen energii elektrycznej. Przedsiębiorcy wskazują, że podmioty zajmujące się sprzedażą energii elektrycznej ustalają nowe, wyższe nawet o 350% od dotychczas obowiązujących, ceny jednostkowe energii elektrycznej. W oświadczeniu został również opisany stan faktyczny dotyczący działań Energia Polska Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, które polegały na poinformowaniu przedsiębiorcy o zmianie stawki za energię wstecz oraz niestosowaniu się do określonej w umowie gwarancji ceny na okres 2 lat. W ocenie Pana Senatora takie zachowanie stanowi naruszenie art. 9 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275, dalej

również jako „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów” lub „Ustawa”) i konsumentów oraz odpowiadającego mu art. 102 TFUE.

Na wstępie należy wyjaśnić, iż Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako: „Prezes UOKiK” lub „organ antymonopolowy”) jako centralny organ administracji publicznej może działać jedynie w granicach przyznanych mu kompetencji ustawowych. W przedmiocie relacji między przedsiębiorcami, przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przyznają Prezesowi UOKiK kompetencje do podejmowania działań jedynie w interesie publicznym poprzez przeciwdziałanie praktykom ograniczającym konkurencję. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawa ta określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznoprawnym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Znajduje ona zatem zastosowanie wówczas, gdy zagrożony lub naruszony jest interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego. Kategoria praktyk ograniczających konkurencję, w zakresie której organ antymonopolowy jest władny oceniać działania przedsiębiorców oddziałujące na innych przedsiębiorców, obejmuje:

- porozumienia ograniczające konkurencję - art. 6 Ustawy zakazuje porozumień zawieranych pomiędzy co najmniej dwoma przedsiębiorcami, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym,
- nadużywanie pozycji dominującej - art. 9 Ustawy zakazuje nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.

W kontekście dynamicznego wzrostu cen energii elektrycznej podkreślenia wymaga, że ustawowe kompetencje Prezesa UOKiK związane z przeciwdziałaniem praktykom ograniczającym konkurencję nie czynią z niego organu do spraw regulowania cen. Organ antymonopolowy nie może wpływać na politykę cenową przedsiębiorców tak długo, jak długo nie wypełnia ona znamion deliktu antymonopolowego określonego przepisami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W takich sytuacjach Prezes UOKiK w dalszym ciągu nie ustala poziomu cen, a oddziaływać na nie może jedynie pośrednio, tj. poprzez wyeliminowanie niedozwolonych prawem praktyk i zwiększenie konkurencyjności na danym rynku.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt opisanego przez Pana Senatora stanu faktycznego dotyczącego praktyk przedsiębiorcy Energia Polska Sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu należy stwierdzić, że przekazane informacje nie dają podstaw do podjęcia działań na podstawie przepisów Ustawy. Jak wyżej wskazano, Prezes UOKiK za pomocą

przyznanych mu ustawowo instrumentów prawnych, ma zapewnić prawidłowe działanie mechanizmu konkurencji, a nie chronić pojedyncze podmioty (tj. konkurentów czy kontrahentów) w ich indywidualnych sporach z innymi podmiotami, w tym nawet podmiotami silniejszymi ekonomicznie. Przedstawione przez Pana Senatora okoliczności wskazują, że sprawa ma charakter indywidualnego sporu wynikającego z zawartej przez przedsiębiorców umowy. Zatem wszelkie roszczenia powinny być dochodzone na drodze sądowej - bowiem odmiennie niż to ma miejsce w postępowaniu cywilnym ukierunkowanym na ochronę praw podmiotowych stron - działania podejmowane przez Prezesa UOKiK na gruncie Ustawy mają za swój przedmiot ochronę interesu publicznoprawnego.

Niezależnie od powyższego należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców polegające w szczególności na bezpośrednim lub pośrednim narzucaniu nieuczciwych cen, w tym cen nadmiernie wygórowanych albo rażąco niskich, odległych terminów płatności lub innych warunków zakupu albo sprzedaży towarów. Dla postawienia przedsiębiorcy zarzutu nadużywania pozycji dominującej konieczne jest wykazanie, że przedsiębiorca ten posiada taką pozycję na rynku właściwym. Jednocześnie należy podkreślić, że pozycję dominującą dany przedsiębiorca może zajmować na rynku, a nie w stosunku do określonego podmiotu w relacjach dwustronnych. Stąd, nawet jeśli w konkretnej relacji o charakterze handlowym kontrahent jest ekonomicznie słabszą stroną umowy, nie można uznać, że strona silniejsza posiada wobec niego pozycję dominującą.

Zgodnie z art. 4 pkt 10 Ustawy, przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów. Przepis ten wprowadza domniemanie istnienia pozycji dominującej, gdy udział przedsiębiorcy w rynku właściwym przekracza 40%. W tym miejscu należy nadmienić, że zgodnie z treścią art. 4j ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385) odbiorca paliw gazowych lub energii ma prawo zakupu tych paliw lub energii od wybranego przez siebie sprzedawcy. Należy przy tym zauważyć, że na rynku sprzedaży energii elektrycznej do odbiorców detalicznych działa wielu przedsiębiorców oferujących ten sam zakres usług. Spośród największych należy wymienić: PGE Obrót S.A., ENEA S.A., ENERGA Obrót S.A. oraz Tauron Sprzedaż sp. z o.o. Nie wydaje się zatem, by na tak określonym rynku

właściwym, Energia Polska Sp. z o.o. mogła posiadać pozycję dominującą pozwalającą jej na podejmowanie działań niezależnie od innych uczestników obrotu.

Ponadto należy zauważyć, że okoliczności związane z dostępnością surowca służącego do produkcji energii elektrycznej na rynku krajowym (w tym przypadku węgla kamiennego), a także jego ceną, mają istotny wpływ na proces kształtowania cen energii elektrycznej.

Niezależnie od powyższego pragnę zapewnić, że monitorujemy zmiany zachodzące na rynku energii i dostrzegamy sygnalizowany przez Pana Senatora problem podwyżek cen energii elektrycznej. Wszystkie sygnały wpływające do UOKiK są wnikliwie analizowane, toczą się rozmowy z innymi resortami. W przypadku podejrzenia naruszenia przepisów Ustawy, a także art. 101 lub art. 102 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, podjęte zostaną wszelkie niezbędne działania w ramach posiadanych przez Prezesa UOKiK kompetencji.

Wyrażam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia okażą się przydatne, a w razie wątpliwości, uprzejmie proszę o kontakt.

Z poważaniem,
Tomasz Chróstny
Prezes
Urzędu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów
/podpisano elektronicznie/

